

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/139/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7709214655
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2011:7709214655.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcov 1) O. Z., A. XXX,X) V. Z., A. XXX,X) V. Z., A. XXX L. 4) F. Z., Horovce 106, proti žalovanému L. Z., A. XXX, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku 7C/5/2010-162 z 31.1.2011 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1.,3. a 4.rade a žalovaným a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d m i e t a odvolanie žalobcov v 1.,3. a 4.rade proti výroku o súdnom poplatku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 1.rade 8 000 € a žalobcom v 3. a 4.rade každému po 6 000 €, teda spolu 20 000 €, do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, konanie v časti žaloby žalobcu v 2.rade zastavil, v časti zastavenia konania určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému uložil tiež povinnosť zaplatiť žalobcom v 1.,3. a 4.rade polovicu trov právneho zast., t. j. 2 246,22 €, na účet JUDr. Radoslava Sotáka, advokáta, Michalovce a Slovenskému štátu, na svoj účet, náhradu súdneho poplatku 600 €, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovia v 1.,3. a 4. rade podali proti výrokom, ktorým bolo rozhodnuté, že žalovaný je povinný im zaplatiť polovicu trov právneho zast., t.j. 2 246,22 € a náhradu súdneho poplatku 600 € včas odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods.1 písm. d),f) O. s. p.

O trovách konania súd rozhodol za použitia § 150 ods.1 O. s. p. a priznal žalobcom, ktorí mali v konaní plný (žalobkyňa v 1.rade) a čiastočný úspech (žalobcovia v 3. a 4.rade) ich náhradu v polovici, berúc do úvahy, že v danom prípade boli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa, kedy súd nemusí náhradu trov konania výnimočne celkom alebo z časti priznať. Prihliadal najmä na okolnosti, že žalobcovia, ktorým sa priznala náhrada trov konania, neuviedli všetky skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý im patril, aj keď ich mohli uplatniť, čo sa neskorším dokazovaním preukázalo a v konaní až postupne, na jeho podnet a argumentáciou zást. žalovaného, predkladali dôkazy, ktorými preukazovali jednotlivé v žalobe tvrdené skutočnosti. Zdôraznil, že náhradu trov konania v jednej polovici priznal žalobcom aj z toho dôvodu, že prihliadol na osobné, majetkové a zárobné pomery žalovaného (a samozrejme aj žalobcov), ktorý je dôchodca, a okrem sumy, ktorú im musí zaplatiť, by rozhodnutie o zaplatení všetkých trov konania bolo voči nemu veľmi tvrdé. Uviedol, že trovy pozostávajú z 8 úkonov po 118,67 € (prevzatie a príprava zast., porada s klientom, spísanie a podanie žaloby a 5 x účasť na pojednávaníach 27.10.,24.11. a 8.12.2010,12.1. a 31.1.2011) s poukazom na § 13 ods.2 vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení novelizovaných predpisov, spolu trovy právneho zast. žalobkyne v 1.rade 949,36 € + 50,35 € (5 x režijný paušál), spolu 999,71 €. Ďalej u žalobcu v 3. a 4.rade za 8 úkonov po 105,41 € (tie isté úkony ako u žalobkyne v 1.rade podľa § 13 ods.2 vyhl., krátené o 50 %, vychádzajúc zo sumy 6 000 €) + 5 x režijný paušál 50,35 €, spolu trovy právneho zast. po 893,63 €. Zohľadniac zást. žalobcov vyúčtovanú náhradu za stratu času pri ceste z Michaloviec do Spišskej

Novej Vsi a späť 27.10.,24.11. a 8.12.2010, 10 polhodín x 12,02 € x 3 cesty, spolu 360,60 € a za cesty z Michaloviec do Spišskej Novej Vsi 12.1. a 31.1.2011 10 polhodín x 12,35 € x 2 cesty, spolu 247 € a cestovné spolu 349,20 €, uzavrel, že celkove trovy sú tak 3 743,85 € + 20 % DPH, t. j. spolu 4 492,45 € a z tejto sumy priznal, s poukazom na § 150 ods.1 O. s. p. jednu polovicu, čo je 2 246,22 €. Napokon uviedol, že podľa § 4 ods.2 písm. i) zák.č.71/92 Zb. o súdnych poplatkoch žalobca v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom, je od poplatkov oslobodený, preto v tomto konaní k tejto povinnosti zaviazal žalovaného, podľa § 2 ods.2 cit. zák., pričom s prihliadnutím na § 150 ods.1 O. s. p. určil mu túto povinnosť v jednej polovici (6 % z 20 000 €, z čoho 50 % je 600 €).

Žalobcovia v 1.,3. a 4.rade v odvolaní uviedli, že vzhľadom na to, za akých okolností došlo k skutočnosti zakladajúcej právo na náhradu za nemajetkovú ujmu - úmrtie manžela, resp. otca žalobcov, konaním pod vplyvom alkoholu žalovaného bez jeho vodičského oprávnenia, súd nesprávne aplikoval na rozhodnutie o náhrade trov konania § 150 ods.1 O. s. p., resp. prihliadol na osobné, majetkové pomery. Boli toho názoru, že dané ust. možno aplikovať len výnimočne, pričom takéto rozhodnutie súdu v napadnutých častiach je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi, vzhľadom na uvedenú skutočnosť. Pokiaľ ide o ďalšie uvádzané dôvody na krátenie náhrady trov (predloženie dôkazov na výzvu súdu), považovali za potrebné uviesť, že takéto zdôvodnenie nemá oporu v súdnej praxi a už aj vzhľadom na konanie žalovaného, ktoré viedlo k smrti manžela, resp. otca žalobcov, je taktiež v rozpore s dobrými mravmi. Vytýkali súdu, že si uplatnili náhradu trov konania 4 729,04, avšak v odôvodnení uvádza 4 492,45 €, že tak nepriznal odmenu za prevzatie a prípravu zast., poradu s klientom u nich všetkých 3 v plnej sume bez uvedenia dôvodu, avšak krátenie odmeny pri spoločnom zastúpení, ako to urobil súd je v rozpore so súdnou praxou. Preto navrhli rozsudok v napadnutej časti zmeniť, priznať náhradu trov konania 4 729,04 €, za odvolacie konanie za toto odvolanie 351,72 € (úkony právnej služby 118,67 + 105,41 + 105,41 = 329,49 € a 3 x rež. paušál 3 x 7,41 = 22,23 €) a zaviazat' žalovaného na náhradu trov súdneho poplatku vo výške 1 200 €.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zotrval na stanovisku, ktoré uviedol na pojednávaní 31.1.2011 v rámci záverečného návrhu. Položil otázku, kedy, keď nie v tomto konkrétnom prípade sa má použiť § 150 ods.1 O. s. p. Tvrdil, že ide skutočne o výnimočný prípad a súd v tomto smere zohľadnil všetky podstatné skutočnosti a domnieval sa napokon, že aj keby súd účastníkom konania vôbec nepriznal náhradu trov konania, nepostupoval by v rozpore so zákonom, resp. v rozpore s dobrými mravmi ako na to poukazujú žalobcovia.

Rozsudok, pokiaľ ním bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1.rade 8 000 € a žalobcom v 3. a 4.rade každému po 6 000 €, spolu 20 000 €, do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, žaloba v prevyšujúcej časti bola zamietnutá, konanie v časti žaloby žalobcu v 2.rade bolo zastavené a v časti zastavenia konania bolo určené, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že pokiaľ ide o výrok o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1.,3. a 4.rade a žalovaným neboli podmienky ani na potvrdenie rozsudku (§ 219), ani na jeho zmenu (§ 220), lebo v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods.1 písm. f) O. s. p. (účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), preto musel byť rozsudok v uvedenom výroku, podľa § 221 ods.2 O. s. p., zrušený a vec v rozsahu zrušenia musela byť vrátená súdu na ďalšie konanie.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm. d) O. s. p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 132 O. s. p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi

preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O. s. p.

V odvolaní sa neuvádza nič, čo by umožňovalo záver, že tento odvolací dôvod je daný.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup alebo aj rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu O. s. p.

Podľa § 157 ods.2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, o. i. ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Posúdením veci po právnej stránke (okrem toho, čo už bolo uvedené) treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. a ako bola preto vec rozhodnutá. Rozhodnutie nie je preskúmateľné aj v tom prípade, ak je nezrozumiteľné.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku, čo sa týka trov konania, nezodpovedá týmto požiadavkám, lebo súd neuvádza všetky ust. právnych predpisov (necituje ich znenie), z ktorých bolo potrebné pri rozhodovaní vychádzať a nie je z neho zrejmé, na základe akých konkrétnych úvah ustálil výšku trov konania, na ktoré žalobcom v 1.,3. a 4.rade vznikol nárok, resp. jeho úvahy nie sú celkom zrozumiteľné.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len SR) už viackrát judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa čl.46 ods.1 Ústavy SR (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov; ďalej len Ústava), čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.; ďalej len Listina) a čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č.102/99 Z. z.; ďalej len Dohovor) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Pre účastníka konania, v ktorom bolo vydané nepreskúmateľné rozhodnutie to znamená odňatie jeho možnosti konať pred súdom, lebo mu neumožňuje - ak s rozhodnutím nie je spokojný - efektívne využitie jeho procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu odvolaním (§ 201 prvá veta O. s. p.), t. j. aby mohol odvolanie odôvodniť z hľadiska § 205 ods.1,2 O. s. p., lebo ak rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, resp. obsahuje iba nedostatočné alebo dokonca nezrozumiteľné dôvody, v takom prípade účastník konania objektívne nemá ani možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia (postupu súdu) a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný.

Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné alebo nezrozumiteľné dôvody prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu bude preto rozhodnutie riadne odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné a vyrovnáť sa aj so skutočnosťami tvrdenými v odvolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods.3 O. s. p.).

Odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť, lebo by tým porušil zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods.1 a § 10 ods.1 O. s. p.), najmä vo vzťahu k prípadnému prisúdeniu náhrady nemajetkovej ujmy, o ktorej súd vôbec nerozhodol.

Podľa čl.46 (PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ OCHRANU) ods.1 Ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl.48 ods.2 Ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl.6 (Právo na spravodlivé súdne konanie) bod 1. Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR vyplýva, že tak základné právo podľa čl.46 ods.1 Ústavy, ako aj právo podľa čl.6 ods.1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbrání, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia, pričom obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy.

Občiansky súdny poriadok, podľa svojho § 1, upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu jeho povinnosť o veci konať, pričom právo na súdnu ochranu, okrem čl.46 ods.1 Ústavy, čl. 36 ods.1 Listiny a čl.6 ods.1 Dohovoru zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ust. O. s. p. a obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, vždy prejedнала v dvojinštančnom konaní.

Ak by odvolací súd rozhodol, porušil by právo účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože by im odoprel právo, na základe ich odvolania, namietat správnosť svojho právneho názoru na inštančne vyššom súde.

Odvolanie proti výroku o súdnom poplatku však muselo byť podľa § 218 ods.1 písm. b) O. s. p. odmietnuté, lebo bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Podľa § 201 prvá veta O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 218 ods.1 písm. b) O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Oprávnenie na podanie odvolania chýba tomu účastníkovi konania, ktorému výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá, hoci nie významná, ujma na jeho právach.

Žalobcovia v 1.,3. a 4.rade neboli dotknutí na svojich právach, lebo výrokom o súdnom poplatku im nebola spôsobená žiadna ujma.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.